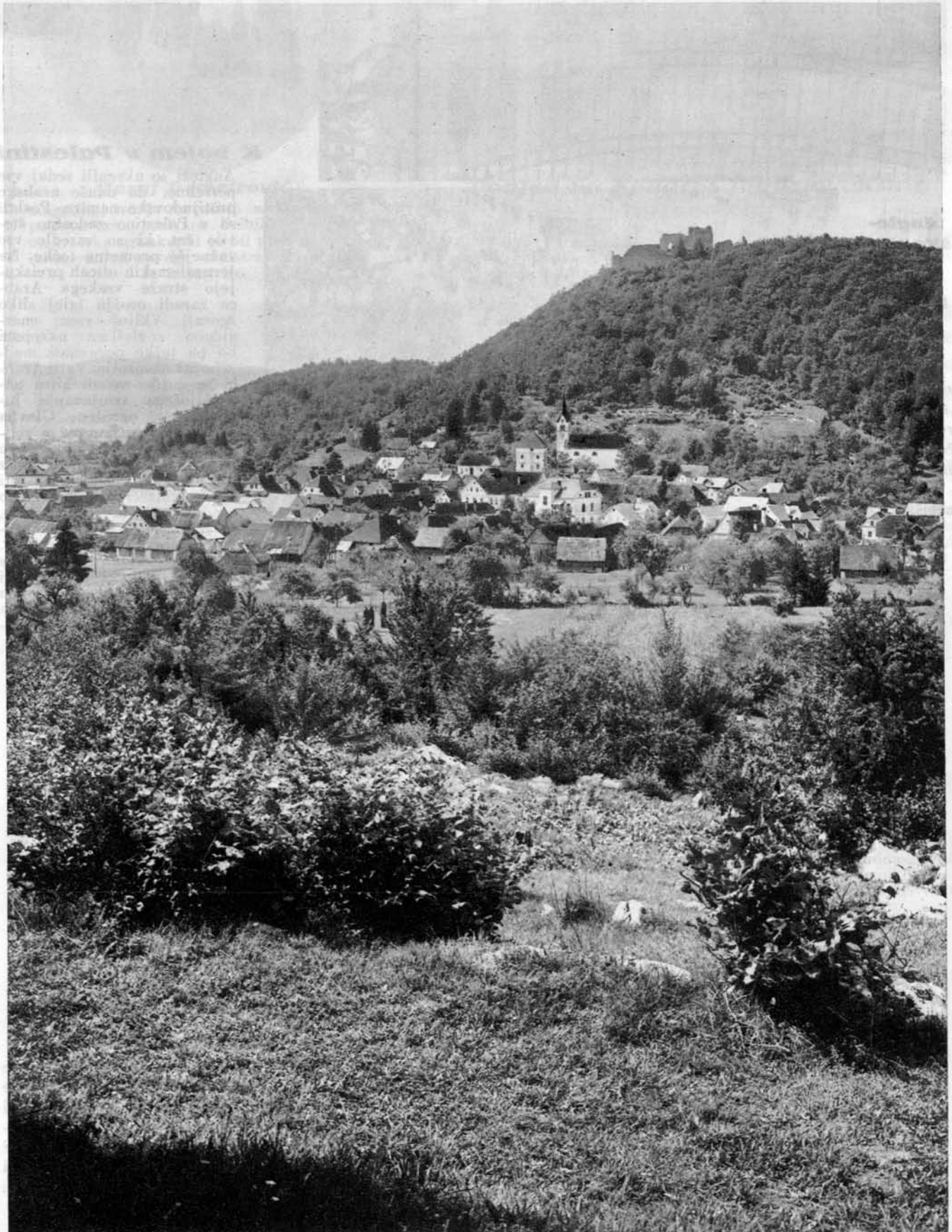

Ilustrirani Slovenec

Leto V Tedenska priloga »Slovenca« (št. 222) z dne 29. IX. 1929 Štev. 39

Mesto Lož na Notranjskem
Nad mestom razvaline Starega gradu.

Foto Ilustr. Slovenec

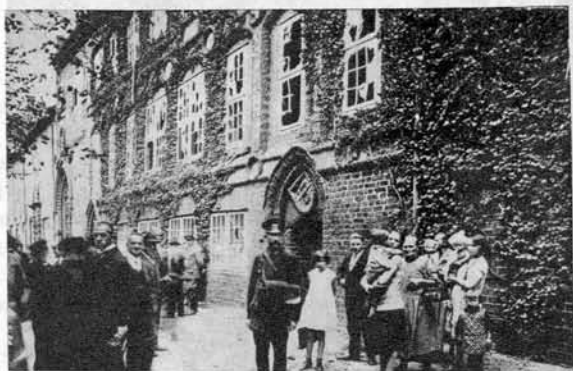

K bojem v Palestini

Angleži so ukrenili sedaj vse potrebno, da uduše arabske protijudovske nemire. Poslali so v Palestino zadostno število čet, ki so zasedle vse važnejše prometne točke. Na jeruzalemskih ulicah preiskujejo straže vsakega Arabca zaradi orožja (glej sliko zgoraj). Vkljub vsem energičnim angleškim ukrepom bo pa težko poravnati medsebojna nasprotja, kajti Arabci se čutijo zaradi hitro naraščajočega vseljevanja Judov preveč ogrožene. Glavna moč Judov je namreč v velikem svetovnem judovskem kapitalu, ki ne varčuje z milijonskimi podporami pri tej kolonizaciji. Kako močno ozadje ima ta kolonizacija, se je najlepše pokazalo ravno ob priliki teh nemirov. Zakričal je namreč skoro ves svetovni tisk, ki je povečini v rokah Judov, a po vseh večjih mestih so priredili Judje močne demonstracije. Naša slika zgoraj na levi nam kaže take judovske demonstracije na newyorških ulicah.

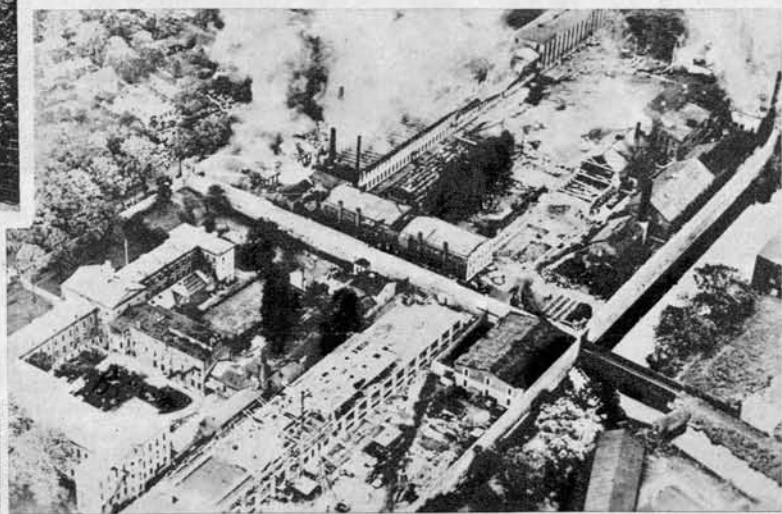
Angleške čete zapuščajo Wlesbaden

V zmislu sklepov zadnje haške konference so začeli Angleži že zapuščati zasedeno nemško Porurje.

Vladno poslopje v Lüneburgu

(Nemčija), na katero je bil izvršen pred kratkim bombni atentat. To je bil v zadnjem letu že 11. bombni atentat. Med tem so zaprli že tudi veliko število zarotnikov, ki pripadajo vsi nacionalističnim krogom.

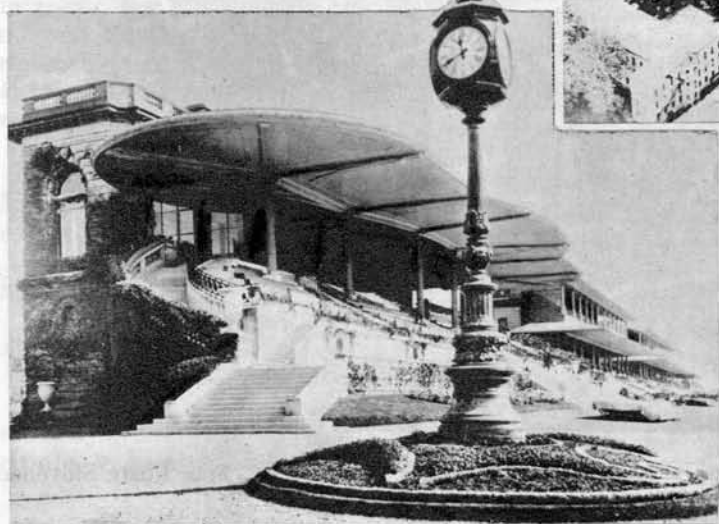
Upor v ameriški jetnišnici

V ameriških jetnišnicah je prišlo zadnje mesece že do ponovnih uporov jetnikov. Eden največjih je bil nedavno v Auburnu. 1700 s strojnimi puškami oboroženih jetnikov je stalo več ur v boju s stražniki, policijo in narodno gardo, ki je zadušila upor le z največjo težavo. Pri tem so jetniki zažgali jetnišnico. Naša slika nam kaže goreče poslopje.

Na levi:

Pogled na elegantne tribune

novoga dirkališča v Buenos Airesu (Južna Amerika).

Juraj Demetrović

dolgoletni vodja hrvaških socialistov in po prevratu poslanec Pribičevićeve demokratske stranke, ki je bil pred kratkim imenovan za novega ministra za trgovino in industrijo.

**Pogled na kongres jugoslovanski
agronomov**

ki se je vršil pred kratkim v Belgradu. V prvi vrsti je videti ministra Frangeša in Srškića, ki sta se udeležila kongresa v imenu vlade.

Na levi:

**Največja ladja naše
trgovske mornarice**

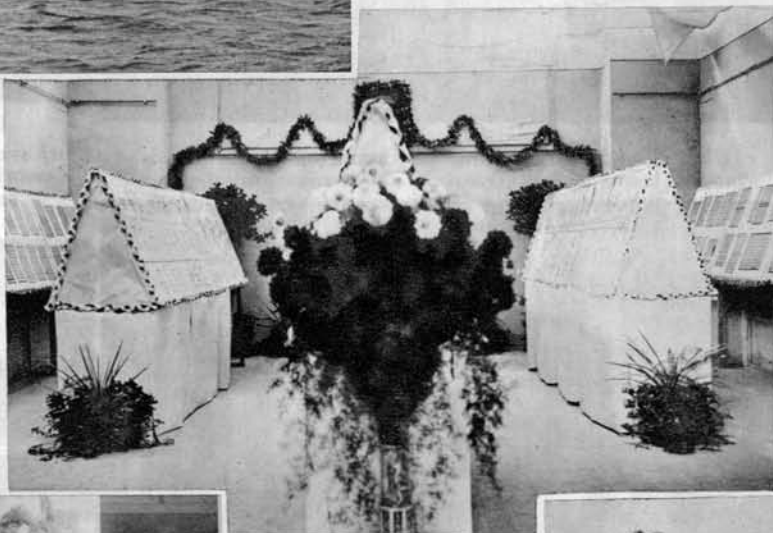
Pred kratkim je bila dograjena v ladjedelnici v Sunderlandu na Angliškem za naš »Jugoslovanski Lloyd« ladja, ki so jo krstili za »Triglav« in ki je sedaj naš največji parobrod. Njegova nosilnost znaša namreč 10500 ton in je že 25. edinica te paroplovne družbe. Sedaj je odplula na svoje prvo potovanje v Čile, odkoder pribrodi potem v naše vode. V kratkem bo dograjen za isto družbo še drug, prav tako velik parobrod.

Na desni:

**Sprve slovenske filatelistične
razstave**

ki se je vršila od 7. do 9. t. m. v Jakopičevem pavilijonu v Ljubljani. Priredilo jo je Slov. filatelistično društvo, nudila je pa predvsem izčrpen pregled čez prevratne slovenske znamke, ki so razširile naše ime po vsem svetu, razen tega pa tudi obilico prezanimivih tujih serij, razne dobrodne znamke, znamke zračne pošte itd. Naša slika nam kaže pogled v srednji razstavni prostor.

Anton Ostanek

slov. mornariški kapetan, ki se je dne 3. t. m. smrtno ponesrečil s svojim letalom v Zemun.

Na levi:

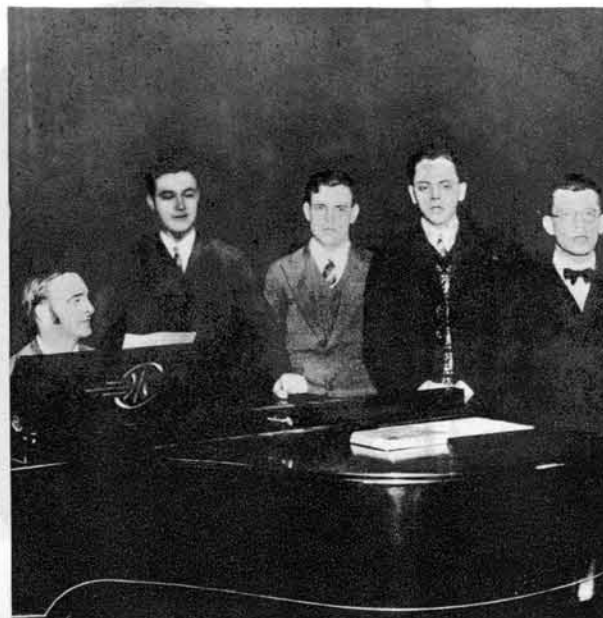
Zastopniki francoskih bojovnikov s solunske fronte ob priliki zadnjih bojovniških svečanosti v Belgradu s svojimi zastavami pred kapelo na Kajmakčalanu.

Po prvi obletnici

Radio orkester, ki izpolni velik del programa naše radio oddajne postaje. Zada v sredini kapelnik g. Kazimir Petrič.

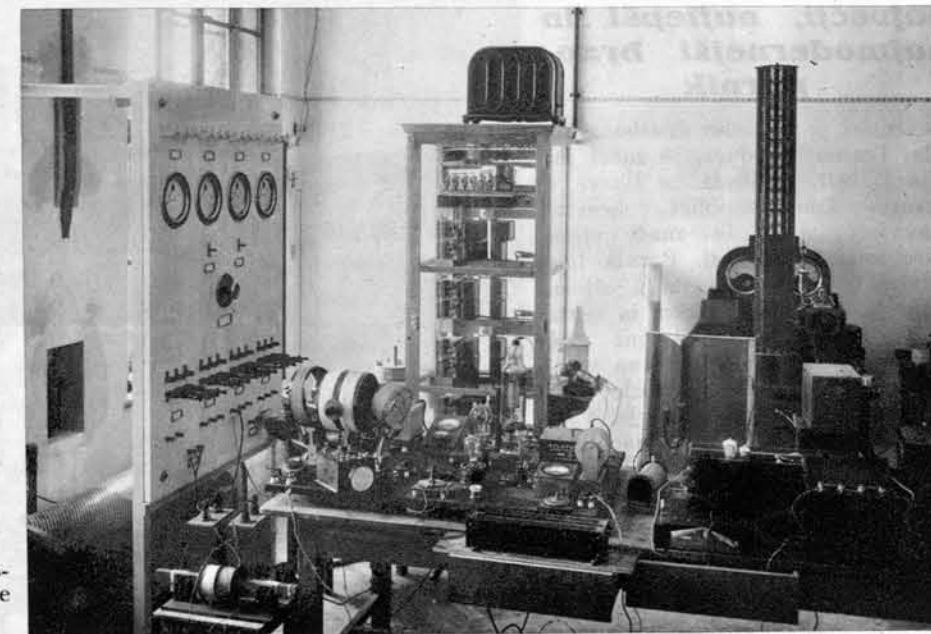

Kvartet »Ljubljanec«, ki ga radio amaterji že tako dolgo pogrešajo. Pri klavirju g. Mirko Premelj, ki je redavno pel izvrstno posrečene kuplete.

Prodajalna »Radio Ljubljana«, Miklošičeva c. 5 (pog. Uniona), kjer je dobiti vse radijske potrebščine in se izvršujejo popravila.

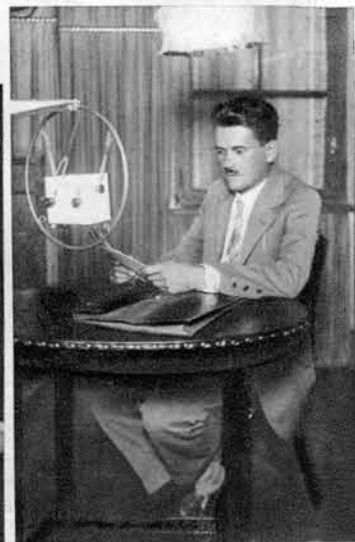
našega radia

Visokofrekvenčni laboratorij ravnatelja in očeta naše radio postaje, g. prof. ing. M. Osane. Na sliki vidimo njegovo kompletno oddajno postajo.

V nedeljo popoldne ob domačem radiu.

Prof. Silvo Kranjc pri svojem zgodovinskem predavanju v malem studiju naše oddajne postaje.

Pogled na poslopja naše radio oddajne postaje v Domžalah.

Dne 1. t. m. je minilo eno leto, kar je prvič zadonela po slovenskem radiu slovenska beseda. Čeprav je otvoritev slovenskega radia poleg ustanovitve naše univerze največji kulturni dogodek in najvažnejša naša kulturna pridobitev po vojni, je šla ta pomembna obletnica mimo nas skoro neopazeno.

In vendar je danes ni več slovenske vasi, ki bi te epohalne iznajdbe vsaj ne poznali, le malo jih je pa, kjer bi tudi njegova beseda že tudi ne donela.

Mnogi nazivljejo radio pravi dar božji in to po vsej pravici. Le pomislimo na življenje gorskega duhovnika, učitelja itd. Po mesece in mesece nima prilike priti v mesto, kjer bi čul koncert, opero, predavanje, veselo popevko ali kaj podobnega, sam samcat samuje dolge zimske večere brez primerne družbe, a radio ga s kratkim zavrtljajem gumba zveže z vsemi kulturnimi centri Evrope. Pomislimo na življenje skromnega mestnega uradnika. Neznatna plača mu ne dovoljuje kupovanja dragih vstopnic in nabavljanja koncertnih oblek, odkar je zadonel radio po svetu, je vse to tudi nepotrebno, kajti doma v topli kuhinji, v krogu svoje rodbine lahko posluša vse. In naš kmet? Radio mu nudi strokovni pouk, gospodarska in vremenska poročila, zabavno čtivo, veselo pesem itd. Ni ga stanu in ne starosti, katerima bi ne nudil radio vedno polno pest zanimivosti in užitka, zato smo prepričani, da bo polagoma ravno ta iznajdba zopet poživila rodbinsko življenje, ki ga je moderna civilizacija že tako ogražala, saj bo radijski zvočnik obdržal očeta in odraslega sina domačemu rodbinskemu krogu ter ju potegnil iz gostilne in od pohajkovanja.

Naš slovenski radio je dosegel že takoj prvo leto lep uspeh. Šest tisoč naročnikov, kolikor jih ima trenutno, ne vstevši »komarjev« je vsekakor zadovoljiva številka, toda le trenutno, kajti v tekoči sezoni se mora vsaj podvojiti, a končni cilj naš mora biti: radio v vsako slovensko hišo, v vsako slovensko rodbino. Izdatkov za radio se namreč nikakor ne sme prištevati več k luksuzu, temveč k potrebnim tekočim izdatkom, kakor ni obiskovanje osnovne šole več luksuz, temveč splošna dolžnost.

Vinko Zor

tajnik »Prosvetne zveze« in vodja prosvetnega programa naše radio postaje.

Dragica Košmerlj (spredaj), ki je že ponovno nastopila v radiu z uspelimi citraškimi koncerti. Ga Košmerlj obhaja letos 30 letnico, odkar poučuje citre na raznih ljubljanskih šolah, izdala je že tudi več citraških kompozicij.

Pogled v veliki studio naše oddajne postaje, v katerem igrajo radio orkester, radio kvartet, pojo pevske zbori itd. Ves studio je tapeciran in v premikajočih se zavesah v svrhu precizne regulacije glasov.

Zgoraj na desni: Štirielektronski »Radione« aparat, ki sprejema postaje vsega sveta. Priklopi se na električni tok kot namizna svetiljka. Prodaja ga Radio Ljubljana, Miklošičeva cesta 5.

Na desni: Gdč. Vida Jerajeva, virtuosinja na gosli, ki je že ponovno nastopila tudi v našem radiu.

Delavnica »Radio Ljubljana« (pog. Uniona), ki popravlja in modernizira radioaparate vseh vrst.

Zgoraj na levi: Troielektronski »Ingelen« aparat, ki ga prodaja »Radio Ljubljana«, Miklošičeva cesta in ki sprejema vse vrste valov. Poje zelo čisto in močno na zvočnik.

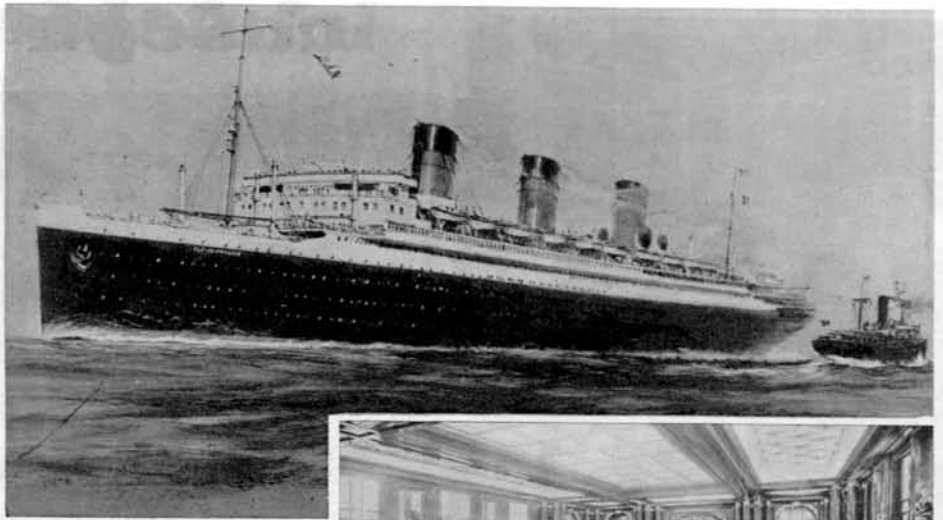
Na levi: »Radio Ljubljana«, glasilo naše oddajne postaje, ki objavlja članke in novice o radiu ter programe vseh važnejših evropskih oddajnih postaj. Stane celoletno 140 Din, četrletno 40 Din.

Ile de France

(»Otok Francije«)

največji, najlepši in najmodernejši brzo- parnik

francoske paroplovne družbe »Cie. Gle. Transatlantique«, je začel junija 1. 1927. voziti iz Le Havre v Severno Ameriko. Sličí veličastni plavajoči palači in znači višek paroplovne umetnosti. Parnik ima 4 vijake, kurijo ga pa z oljem. Dolg je 241 in širok 28 m in tehta 43.548 ton. Njegova strojna moč razvija 55.000 HP. Povprečna brzina znaša 23 morskih vozlov ali 5½ dni čez Atlantsko morje. Parnik ima razkošno opremljene dvorane; največja ima 100 oken in meri 1000 m². Parketi so pokriti z dragocenimi preprogami. Stene so obložene z umetninami v zlatu in srebru. Žarnice, vdeline v strop, so nevidne in dajejo umetno dnevno svetlobo. Velika jedilnica z vodomotom je 27 m široka in 8 m visoka. V njej je 700 miz. Glede modernih naprav se parnik lahko meri z najbolj naprednim mestom. Na njem so krasna sprehajališča, kino, radio, godba, čitalnice, slaščičarne in okrepčevalnice. Služba božja v parnikovi kapelici se vrši vsak dan med 6. in 8. uro, ob nedeljah in praznikih pa slovesno opravilo. Na parniku je tiskarna, kjer izhajajo dnevno časopisi in prinašajo svetovne novice. Na razpolago so informacijska pisarna, telovadnica, sportni prostori, kopalnice, bazeni, brivnice, lekarna in bolniška dvorana. Otroci imajo na parniku svoja igrišča in materinsko šolo. Na krovu je cvetičnjak. Krasno opremljene kabine za 2, 3 in 4 osebe ustrezajo vsem stanovanjskim potrebam in higieničnim predpisom. Potniki prvega razreda imajo udobna trisobna stanovanja. Parnikova prostornina je razdeljena v 9 krovov. »Ile de France« je pravcati plavajoči otok! Potniki ne morejo prehvaliti njegove izredne lepote, udobne in razvedrilne vožnje, izborne oskrbe in točne postrežbe.

**Pogled na parnik
„Ile de France“**

Na desni:

**Razkošna velika
dvorana na parniku**

Na levi:

Jedilnica z vodometom na parniku.

**Spodaj: Kabina s 3 posteljami na
»Ile de France«.**

**Zgoraj na levi: Otroško igrišče z
vrtljakom na parniku.**

**Spodaj: Hodniki ob dvoranah par-
nika.**

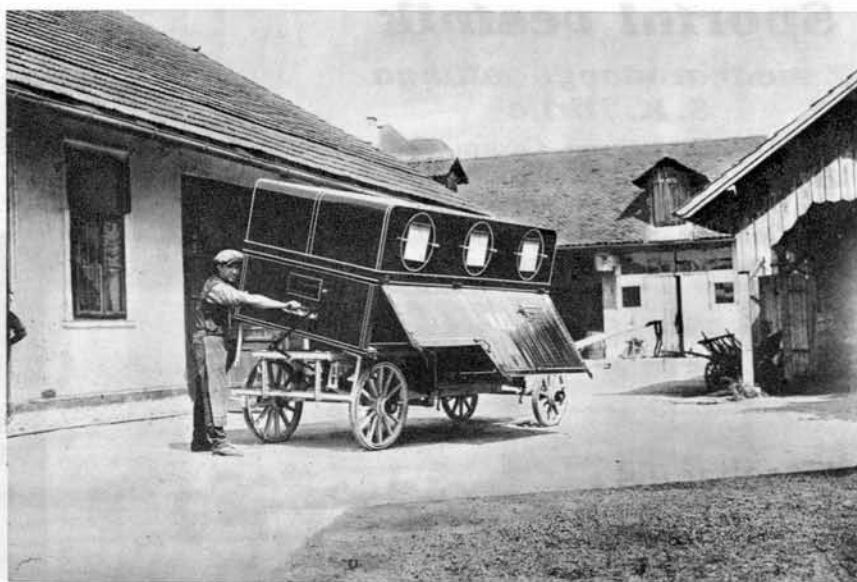
Skupina naših ameriških izletnikov, ki so se pred kratkim vkrcali na »Ile de France«, da jih povede nazaj v novo domovino. Zastopnik te paroplovne družbe je g. Iv. Kraker, Ljubljana, Kolodvorska ul. št. 35.

Janez Napotnik

tajnik ljubljanskega poštnege ravnateljstva in eden naših najodličnejših strokovnjakov za brzovoz, ki je izdal pred kratkim izboren priročnik »Brzovoz in telefon«, neobhodno potrebno delo za vsakega, ki ima posla s tem.

Domač izum

nov voz za pobiranje smeti, ki ustreza vsem higijenskim zahtevam, konstrukcija kovaškega mojstra g. Kunstlerja iz Ljubljane. Te vozove je naročila že ljubljanska mestna občina, ki je imela doslej še vprav srednjeveški način pobiranja odpadkov.

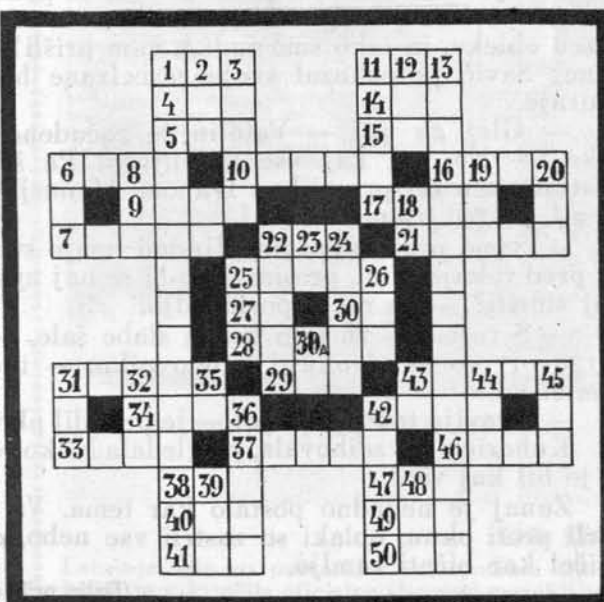
Prizor z zadnjega tekmovanja harmonikarjev na ljubljanskem velesejmu. To tekmovanje vzbuja med našim ljudstvom mnogo zanimanja in radioamaterji so pazno sledili izvajanjem tekmovalcev.

Na desni:

Naš sedanji pomožni škof dr. Gr. Rožman

(tretji od leve) kot dijak-osmošolec v krogu tedanjih šmihelskih dijakov (l. 1902).

Besede k današnji križaljki:

Vodoravno: 1. termin, 4. oče, 5. rojstna hiša, 6. največji slov. narod, 7. je na mokri cesti, 9. napolnjen, 10. edinica, 11. rudarjeva pot, 14. kratica za brzi vlak, 15. prva pičla polovica Jalovca, 16. reka v Srbiji, 17. reka na Dolenjskem, 21. dan v tednu, 22. takozv. »četrtica« dimenzija, 25. črnilo, 27. angleška členica, 28. veter, 29. glas pihala, 30. ploskovna mera, 31. dobra pustna jed, 33. moško ime, 34. žensko ime, 37. denarna enota, 38. reka na Tirolskem, 40. rimsko božanstvo, 41. turški poveljnik, 43. delo dminarja, 42. del turistove opreme, 46. reka, ki se izliva v Savinjo, 47. ilo, 49. ima človek na glavi, 50. konica.

Navpično: 1. panoga moderne tehnike, 2. moško ime, 3. košček skale, 6. otok v Jadranu, 8. avtofirma (krat.), 11. je doma v istem kraju, 12. žuželka, 13. najdaljši post, 18. rtič, 19. zabavišče, 20. dvoživka, 22. jud, 23. vstavi: an, 24. hlev, 25. vstavi: tob, 26. predplačilo, 30 a. 2 r, 31. življenska tekočina, 32. pesem, 35. kem. znak za redko kovino, 36. propagandna družba v Ljubljani, 39. gol, 42. del obleke, 43. polovica dlani, 44. isto kot 38 vod., 45. ptica, 48. je na glavi.

Za pravilno rešitev razpisujemo sledeči nagradi: I. Bradač: Latinsko-slovenski slovar; II. Pregelj: Otroci solnca.

Rešitev uganke »Veriga« v »Il. Slov.« št. 34. se glasi:

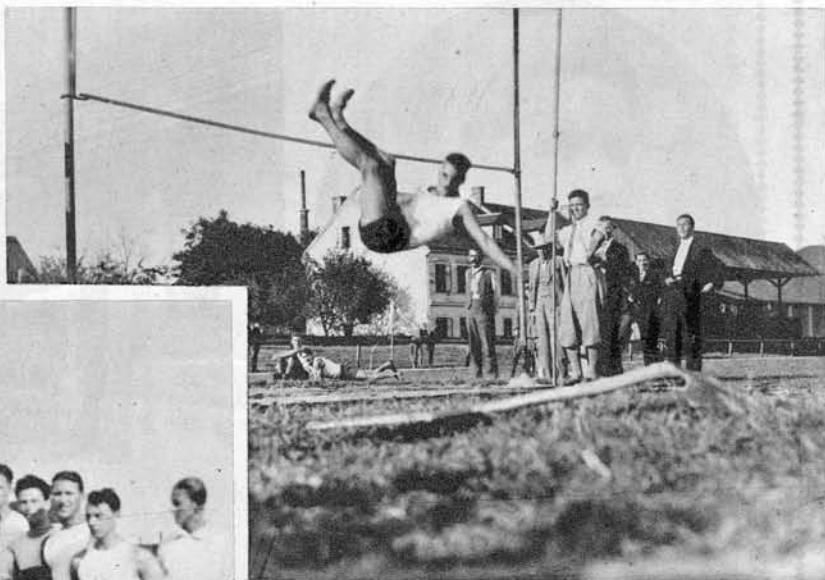
Odrpta noč in dan so groba vrata,
al dneva ne pove nobena pratka.

Pravilnih rešitev je prispelo: 225; za I. nagrado je bil izreban: M. Vahčić, Videm ob Savi, za II. pa Kavčič L., Zemun.

Sportni vestnik

Z mednarodnega mitinga S. K. Ilirije

Ob veliki udeležbi atletov Celovca, Zagreba in Ljubljane se je vršil letos prvi mednarodni miting. Naše slike prikazujejo skupino vseh atletov (Celovčani z zmajem na prsih) in pa skok v višino Celovčana Egerja s 171 cm.

Car Berendej.

(Povest iz sibirskega pragozda.)

XVIII. POGLAVJE.

Te besede so bile gospodarju všeč, popraskal se je pod pazduho, nekaj časa molčal in vprašal: — Pet tisoč?

— Z obrestmi, prosim, — je previdno dodal Vedenej Savič. Sicer mu Matvej Palič ni o tem ničesar naročil, vendar pa se je poslovdji zdelo, da mora to omeniti.

— Pa še kaj za nameček bi menda rad? — se je naježil Vabilin. — Še obresti od obresti nemara hočeš imeti?

— Kakor pač mislite...

— Vse dobiš, da bi te strela! Še prinesi kvasa! Vedeneju Saviču je poskakovalo od veselja srce. Vstal je in se priklonil gospodarju.

— Prav lepo se vam zahvaljujem! — je dejal. Grunja je prinesla še drugi korec; Petrá Mosejič je napol izpil še tega. V hiši so vsi vedeli, da mora biti gospodar dobre volje, če pije kvas. Zgnetli so se v vratih, da bi gledali in poslušali: prišli so kuharica, trebušnik in črni gizdalin v telovniku.

— Le povejte očki o svojih doživljajih, — je zopet povzela Grunja, — človek si niti misliti ne more, kaj so vse prestali med potjo!

— No povej, kaj je bilo!

Počasi, po vrsti je povedal Vedenej Savič vse, kaj se je z njimi zgodilo. Ko je pravil o ponočnem razgovoru nepoznanega človeka z Merkulom, se je Petrá Mosejič tlesknil po kolenu.

— Ni mogoče?! — je zarenčal.

— Živa resnica, prosim, — se je odzval poslovdja in nadaljeval svojo povest. Prišel je na to, kako je na dvorišču ponoči otipaval Mikito in mu z rokami segel v vroče možgane, vsi v sobici so ga

napeto poslušali; Vabilin se je kar nagnil naprej, vsak se je bal, da ne bi besede preslišal.

— Kaj vse praviš?! — je zopet ušlo Petru Mosejiču, — ali je to pravljica ali kaj?

— Tukaj imam priči, prosim. — Vedenej Savič je pokazal svoja fanta. Oba skupaj sta povedala, da pripoveduje samo resnico.

— Ali se nisi zmotil? Morebiti je ležal tam zaklan koštrun?

— Kakšen koštrun, prosim? Kdo pa kolje koštrune ponoči? Samo človeku izkazujejo to prednost, prosim!

— O, ti moj Bog! Pa kaj je to, ali so vsi tam znoreli? Saj zato jih kaznujejo s knutom, pa jih pošiljajo v dosmrtno ječo?!

— Kaj pa...

— Pa ste tudi konje tam pustili in tovor?

— Kje bi naj mislili še na konje? Iz podstrešja smo se po konopcu spustili; ničesar nam ni ostalo razen obleke, in tako smo tudi k vam prišli! — Vedenej Savič je pokazal svoje razcefrane hlače in škornje.

— Glej ga no! — Vabilin je začudeno odprl roke. — No, no, kaj vse počenjajo! Pa še pred kratkim sem bil pri njih, z Ivanom Afanasjičem se menil, pa pri njem stanoval.

— Samo pred zunanjimi ljudmi imajo strah, ne pa pred tukajšnjimi, prosim. Kdo bi se naj upal vam kaj storiti? — je rekel poslovdja.

— S tujci res zbijajo usinci slabe šale, — je v razgovor posegel črnkasti v telovniku, — tudi jaz sem slišal.

— Pravijo tako, pravijo! — je pritrdil plavolasi. Kuharica je vzdihovala, pa gledala Nilko: dolgin ji je bil kaj všeč.

Zunaj je nenadno postalo kar tema. Vsi so se ozrli proti oknu, oblaki so zastrli vse nebo, dež je pričel kar bičati zemljo.

(Dalje prihodnjic.)